

Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání

PSYCHOLOGIE

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

SPOLUFINANCOVÁNO EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY

Oblasti vzdělávání v Národním kvalifikačním rámci terciárního vzdělávání

Oblastí vzdělávání se rozumí ucelený a vzájemně související úsek terciárního vzdělávání, v jehož rámci vznikají a uskutečňují se studijní programy. Oblast vzdělávání přitom není pouhým souhrnem v současnosti uskutečňovaných studijních programů s určitým společným jádrem, ale spíše prostorem, který by měl umožnit flexibilní vývoj studijních programů v budoucnu (integrace a další přeměny existujících programů a vznik programů nových).

Oblast vzdělávání je vymezena především deskriptory popisujícími výstupy z učení, které standardizovanou formou vyjadřují cíle vzdělávání a rovněž odrážejí společný teoretický metodologický, případně také filozofický a hodnotový základ dané oblasti vzdělávání.

Obecný popis oblasti vzdělávání zahrnuje zejména:

- jednoduchý a výstižný název oblasti vzdělávání;
- stručný popis historie, povahy a tematického rozsahu oblasti vzdělávání;
- poslání oblasti vzdělávání (co je předmětem a cílem poznávání v dané oblasti);
- uvedení páteřních oborů, které jsou jako akademické disciplíny pro danou oblast vzdělávání charakteristické a určující;
- vymezení cílů vzdělávání v dané oblasti;
- rámcový profil absolventů v dané oblasti vzdělávání s uvedením charakteristických profesí, zejména pak profesí regulovaných, které jsou relevantní;
- vztahy k ostatním oblastem vzdělávání (vč. mezních oborů).

Deskriptory oblastí vzdělávání převádějí volněji formulované popisy oblastí vzdělávání do kategorie očekávaných výstupů z učení – znalostí, dovedností a dalších způsobilostí (kompetencí) absolventů, a to v souladu s národními deskriptory kvalifikačního rámce. Zaměřují se přitom na:

- **odborné znalosti** (konkretizace faktických i teoretických znalostí a stupně porozumění typického absolventa páteřního oboru),
- **odborné dovednosti** (konkretizace výzkumných, uměleckých nebo jiných praktických postupů uplatňujících odborné znalosti dané úrovně).

Pokud jde o obecné způsobilosti, tato kategorie vyjadřuje především kontext, v němž se od absolventa očekává, že bude odborné znalosti a odborné dovednosti uplatňovat, a míru samostatnosti a odpovědnosti, s jakou tak bude činit. Obecné způsobilosti jsou obecně popsány národními deskriptory jako společné napříč všemi oblastmi vzdělávání, a deskriptory oblastí vzdělávání proto tento typ výstupů z učení v zásadě nespecifikují.

Závaznost oblastí vzdělávání

Je přirozené, že existující oblasti vzdělávání zahrnují širokou a proměnlivou škálu oborů s různou mírou akademického nebo naopak profesního zaměření, z nichž některé se nacházejí na pomezí dalších oblastí vzdělávání. Účelem formulace deskriptorů oblastí vzdělávání proto zjevně nemůže být stanovení minimálního standardu platného pro všechny obory v dané oblasti vzdělávání, ani stanovení akademicky optimálního profilu absolventa. **Deskriptory oblastí vzdělávání se budou vztahovat k typickému absolventu páteřního oboru oblasti vzdělávání a budou vyvážené brát v úvahu akademický i profesní účel vzdělávání.** V tom se liší od národních deskriptorů, které představují minimální standard, tedy charakterizují odborné znalosti, odborné dovednosti a obecné způsobilosti, které musí absolvent prokazovat při absolvování daného stupně vzdělání.

PSYCHOLOGIE

STRUČNÝ POPIS HISTORIE, POVAHY A TEMATICKÉHO ROZSAHU

Psychologické vědy představují složitě členitou skupinu oborů, resp. oblastí vzdělávání, která se stále obohacuje o mezioborové disciplíny. Bonmot říká, že psychologie má dlouhou minulost, ale krátkou historii. Jako vědní obor vznikla v 19. století a od počátku v ní zápasily dvě tradice: jedna duchovnědná s návazností na filozofii a společenské vědy, druhá přírodovědná, inspirovaná lékařstvím, fyzikou, matematikou. Vývoj psychologie se do 40. let 20. století lišil: v USA se prosazoval behaviorismus s akcentem na vnější, měřitelné chování, zatímco v Evropě se studovaly spíše vnitřní psychické procesy. S nástupem fašismu a emigrací vynikajících evropských psychologů do USA došlo ke sblížení teoretických přístupů, k plodnému ovlivňování a vzniku nových přístupů, takže nyní lze mluvit o pluralitě paradigmat. Stále výraznější je orientace psychologie na praktické řešení problémů společnosti. Nutnost řešit naléhavé společenské problémy způsobila, že hlavní úsilí badatelů se soustředilo na zkoumání a nápravu negativních psychosociálních jevů (distresu, násilí, zanedbávání, frustrace, strachu, úzkosti, deprese, specifických poruch učení a chování, konfliktů mezi jednotlivci, skupinami, národy), zatímco výzkum pozitivních jevů (např. radosti, životní spokojenosti, štěstí, odolnosti, naděje, moudrosti) stál v ústraní. Reakcí byl v r. 2000 vznik tzv. pozitivní psychologie, která se programově zaměřuje na studium pozitivních charakteristik jedince, pozitivních životních zážitků a zkušeností lidí a zkoumání pozitivně fungujících společenství a institucí.

V posledních desetiletích došlo v celé Evropě k zásadním změnám v obsahu psychologických služeb i ve způsobu jejich poskytování. V předchozích letech psychologové získávali vzdělání a uplatňovali své znalosti a dovednosti převážně v národním měřítku. Každá země měla svou vzdělávací tradici, své formy zaměstnávání psychologů, své způsoby intervence národních vlád. Vzdělávání psychologů se vyvíjelo v Evropě odlišně, a to v závislosti na politických a hospodářských podmínkách. Vzrůstající internacionalizace ekonomik a začlenění vnitřního trhu národních států do trhu Evropské unie podnítily jak volný pohyb odborníků, tak poskytování poradenských služeb, které překračují hranice národního státu.

V oboru psychologie bylo v Evropě v posledních desetiletích vynaloženo velké úsilí, aby vznikl jednotný systém vzdělávání a vzdělávacích standardů. Důraz byl položen na výstupní kompetence, tedy na výsledky vzdělávání a výcviku více než na koordinování obsahu vzdělávání a podoby vysokoškolského kurikula psychologie. Evropská komise obecně akcentuje přístup založený na kompetencích, který zdůrazňuje transparentnost a možnost posoudit kompetence absolventů vysokých škol. Uvedený požadavek se objevuje i v projektu Tuning, který je součástí realizace Boloňské deklarace. Po dvacetiletém úsilí evropských psychologů byl v r. 2009 na konferenci v Oslu schválen dokument, který připravila Evropská federace psychologických asociací (EFPA). Nese stručný název EuroPsy, Evropský certifikát z psychologie^{*)}. Dokument sjednocuje požadavky na pregraduální přípravu psychologů v Evropě včetně České republiky. Obdobný dokument se připravuje pro postgraduální vzdělávání.

^{*)} Kol. autorů: *Europsycholog – Evropský certifikát z psychologie* (přel. J. Mareš a V. Polišínská). Praha: Grada 2009, 72 s. ISBN 978-80-247-2236-8.

POSLÁNÍ

Psychologie má jako svébytný humanitní obor trojí poslání: teoreticko-metodologické, empiricko-výzkumné a praktické. Obecně lze říci, že studuje psychické vlastnosti, stavy a procesy u jednotlivců a sociálních skupin. Zajímá se o vývoj psychologických charakteristik člověka v čase, o jejich podmíněnosti jednak dědičností, jednak přírodním, sociálním a kulturním prostředím. Zdokonaluje své explanační teorie i metodologické instrumentarium.

Poznání se zaměřuje na:

- zavádění a ověřování širě koncipovaných psychologických programů,
- identifikaci, pochopení a analýzu psychických problémů a jevů,
- vědecký výklad (včetně zasazení do kontextů) se snahou postihnout mechanismus fungování a jeho proměny se změnami jedinců a společnosti v čase,
- analýzu možností řešení problémů a systematické ověřování možných intervencí,
- studium prevence nežádoucích jevů,
- studium facilitace žádoucích jevů,
- poskytování poradenské a jiné pomoci potřebným jednotlivcům i sociálním skupinám,
- výcvik osob v potřebných dovednostech tak, aby dokázaly samy zvládat zátěžové situace.

PÁTEŘNÍ OBORY

Psychologie má mnoho dílčích oborů, počínaje tradičními obory (např. psychologie obecná, vývojová, sociální), přes aplikační (např. psychologie klinická, poradenská, inženýrská, pedagogická, sportovní, vojenská) až po nejnovější obory jako politická psychologie a pozitivní psychologie.

Evropský certifikát z psychologie zavádí čtyři základní specializační obory, do nichž může pregraduální příprava psychologů směřovat. Jde o obory, které se vyznačují specifickými pracovními podmínkami; psycholog v nich pracuje s velmi specifickými kategoriemi klientů. Jde o tyto páteřní obory:

1. pedagogická a školní psychologie,
2. klinická psychologie a psychologie zdraví,
3. psychologie práce a organizace,
4. ostatní psychologické obory (např. forenzní psychologie, psychologie sportu apod.).

VYMEZENÍ CÍLŮ

Evropský certifikát z psychologie definuje dvě základní skupiny cílů: primární (specifické pro obor psychologie) a sekundární (nespecifické pro daný obor). Jejich podobu shrnují dvě tabulky. Nejprve uvedeme šest kategorií primárních cílů, které jsou rozvedeny do 20 primárních kompetencí.

Tab. 1 Specifické cíle v podobě výstupních kompetencí absolventa

Primární, specifické kompetence	Popis
A. Specifikace cílů psychologických služeb	Interakce s klientem, jejímž posláním je vyjasnit a specifikovat cíle té služby, která má být klientovi poskytnuta.
Analýza potřeb	Vhodnými metodami shromáždit údaje o klientových potřebách. Vyjasnit jeho potřeby, analyzovat je tak, aby další spolupráce byla smysluplná.
Podmínky pro dosažení cílů	Navrhnout cíle a vyjednávat o těchto cílech s klientem. Formulovat přijatelné a dosažitelné cíle. Definovat kritéria, podle nichž se pozná, zda je zvolený postup správný a zda se klient přibližuje k cíli.
B. Diagnostika	Zjistit relevantní charakteristiky jednotlivců, skupin, organizací a situací, a to vhodnými metodami.
Diagnostika jednotlivce	Použít rozhovory, testy a pozorování jednotlivců v podmínkách, které jsou pro požadovanou psychologickou službu nejvhodnější.
Diagnostika skupiny	Použít rozhovory, testy a pozorování skupin v podmínkách, které jsou pro požadovanou psychologickou službu nejvhodnější.
Diagnostika organizace	Použít rozhovory, dotazníky a další metody, které jsou vhodné pro zkoumání organizace v podmínkách, jež jsou pro požadovanou psychologickou službu nejvhodnější.
Diagnostika situace	Použít rozhovory, dotazníky a další metody, které jsou vhodné pro zkoumání situace v podmínkách, jež jsou pro požadovanou psychologickou službu nejvhodnější.
C. Vývoj	Vytvořit služby či produkty na základě psychologické teorie a psychologických metod pro klienty či pro psychology.
Definování potřebné služby nebo produktu a analýza požadavků	Definovat účel služby či produktu, identifikovat osoby, které se budou na této práci podílet, analyzovat požadavky a limity, určit specifikace pro produkt či službu vzhledem k podmínkám, za nichž budou služba či produkt používány.
Navržení služby či produktu	Navrhnout nové služby nebo adaptovat dosavadní služby či produkty podle požadavků či limitů s ohledem na podmínky, za nichž budou služba či produkt používány.
Testování služby či	Testovat služby či produkty a hodnotit jejich proveditelnost, reliabilitu, validitu a další charakteristiky vzhledem k

Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání

produktu	podmínkám, za nichž budou služba či produkt používány.
Hodnocení služby či produktu	Hodnotit službu či produkt s ohledem na jeho použitelnost, spokojenost klienta, „přátelskost“ vůči uživateli, náklady a další aspekty, které jsou relevantní pro podmínky, v nichž budou služba či produkt používány.
D. Intervence	Identifikovat problémy, připravit a provést takové intervence, které jsou vhodné pro dosažení vytyčených cílů, využít výsledků diagnostiky a vývojových aktivit.
Plánování intervence	Sestavit plán intervence, která umožňuje dosáhnout vytyčených cílů v podmínkách, které odpovídají požadovaným službám.
Přímá intervence orientovaná na člověka	Použít intervenčních metod, které (v souladu s intervenčním plánem) přímo ovlivňují jednoho či více jednotlivců v podmínkách, které odpovídají požadovaným službám.
Přímá intervence orientovaná na situaci	Použít intervenčních metod, které (v souladu s intervenčním plánem) přímo ovlivňují vybrané aspekty situací v podmínkách, které odpovídají požadovaným službám.
Nepřímá intervence	Použít intervenčních metod, které pomáhají jedincům, skupinám a organizacím, aby se naučili něčemu novému, aby se dokázali rozhodovat podle vlastních zájmů v podmínkách, které odpovídají požadovaným službám.
Implementace služby či produktu	Zavést službu či produkt do praxe a propagovat jeho správné použití mezi klienty či dalšími psychology.
E. Hodnocení	Posoudit, nakolik intervence odpovídají intervenčnímu plánu a nakolik umožňují dosahovat stanovených cílů.
Plánování hodnocení	Navrhnout plán zhodnocení intervenčních zásahů včetně kritérií odvozených z intervenčního plánu a cílů v podmínkách, které odpovídají požadovaným službám.
Postupy měřící účinnost	Zvolit a použít těch měřících metod, umožňujících zhodnotit účinnost intervencí v podmínkách, které odpovídají požadovaným službám.
Analýza hodnocení	Provést analýzu podle hodnotícího plánu a navrhnout závěry týkající se efektivity intervence v podmínkách, které odpovídají požadovaným službám.
F. Komunikace	Informovat klienta způsobem, který odpovídá jeho potřebám a očekávání.
Zpětná vazba	Poskytovat zpětnou vazbu klientům (ústně, audiovizuálně apod.) v podmínkách, které odpovídají požadovaným službám.

Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání

Psaní zprávy	Napsat zprávu, která informuje klienta o výsledcích diagnostického vyšetření, o poskytnuté službě nebo vytvořeném produktu, o provedené intervenci, o zhodnocení výsledků intervence, a to vše v podmínkách, které odpovídají požadovaným službám.
Primární, specifické kompetence	Popis
A. Specifikace cílů psychologických služeb	Interakce s klientem, jejímž posláním je vyjasnit a specifikovat cíle té služby, která má být klientovi poskytnuta.
Analýza potřeb	Vhodnými metodami shromáždit údaje o klientových potřebách. Vyjasnit jeho potřeby, analyzovat je tak, aby další spolupráce byla smysluplná.
Podmínky pro dosažení cílů	Navrhnout cíle a vyjednávat o těchto cílech s klientem. Formulovat přijatelné a dosažitelné cíle. Definovat kritéria, podle nichž se pozná, zda je zvolený postup správný a zda se klient přibližuje k cíli.
B. Diagnostika	Zjistit relevantní charakteristiky jednotlivců, skupin, organizací a situací, a to vhodnými metodami.
Diagnostika jednotlivce	Použít rozhovory, testy a pozorování jednotlivců v podmínkách, které jsou pro požadovanou psychologickou službu nejvhodnější.
Diagnostika skupiny	Použít rozhovory, testy a pozorování skupin v podmínkách, které jsou pro požadovanou psychologickou službu nejvhodnější.
Diagnostika organizace	Použít rozhovory, dotazníky a další metody, které jsou vhodné pro zkoumání organizace, a to v podmínkách, jež jsou pro požadovanou psychologickou službu nejvhodnější.
Diagnostika situace	Použít rozhovory, dotazníky a další metody, které jsou vhodné pro zkoumání situace v podmínkách, jež jsou pro požadovanou psychologickou službu nejvhodnější.
C. Vývoj	Vytvořit služby či produkty na základě psychologické teorie a psychologických metod pro klienty či pro psychology.
Definování potřebné služby nebo produktu a analýza požadavků	Použít rozhovory, dotazníky a další metody, které jsou vhodné pro zkoumání situace v podmínkách, jež jsou pro požadovanou psychologickou službu nejvhodnější.
Navržení služby či produktu	Navrhnout nové služby nebo adaptovat dosavadní služby či produkty podle požadavků či limitů s ohledem na podmínky, za nichž budou služba či produkt používány.
Testování služby či produktu	Testovat služby či produkty a hodnotit jejich proveditelnost, reliabilitu, validitu a další charakteristiky s ohledem na

Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání

	podmínky, za nichž budou služba či produkt používány.
Hodnocení služby či produktu	Hodnotit službu či produkt s ohledem na jeho použitelnost, spokojenost klienta, „přátelskost“ vůči uživateli, náklady a další aspekty, které jsou relevantní pro podmínky, v nichž budou služba či produkt používány.
D. Intervence	Identifikovat problémy, připravit a provést takové intervence, které jsou vhodné pro dosažení vytyčených cílů, využít výsledků diagnostiky a vývojových aktivit.
Plánování intervence	Sestavit plán intervence, která umožňuje dosáhnout vytyčených cílů v podmínkách, které odpovídají požadovaným službám.
Přímá intervence orientovaná na člověka	Použít intervenčních metod, které (v souladu s intervenčním plánem) přímo ovlivňují jednoho či více jednotlivců v podmínkách, které odpovídají požadovaným službám.
Přímá intervence orientovaná na situaci	Použít intervenčních metod, které (v souladu s intervenčním plánem) přímo ovlivňují vybrané aspekty situací v podmínkách, které odpovídají požadovaným službám.
Nepřímá intervence	Použít intervenčních metod, které pomáhají jedincům, skupinám a organizacím, aby se naučili něčemu novému, aby se dokázali rozhodovat podle vlastních zájmů v podmínkách, které odpovídají požadovaným službám.
Implementace služby či produktu	Zavést službu či produkt do praxe a propagovat jeho správné použití mezi klienty či dalšími psychology.
E. Hodnocení	Posoudit, nakolik intervence odpovídají intervenčnímu plánu a nakolik umožňují dosahovat stanovených cílů.
Plánování hodnocení	Navrhnout plán zhodnocení intervenčních zásahů včetně kritérií odvozených z intervenčního plánu a cílů v podmínkách, které odpovídají požadovaným službám.
Postupy měřící účinnost	Zvolit a použít těch měřících metod, umožňujících zhodnotit účinnost intervencí v podmínkách, které odpovídají požadovaným službám.
Analýza hodnocení	Provést analýzu podle hodnotícího plánu, navrhnout závěry týkající se efektivity intervence v podmínkách, které odpovídají požadovaným službám.
F. Komunikace	Informovat klienta způsobem, který odpovídá jeho potřebám a očekávání.
Zpětná vazba	Poskytovat zpětnou vazbu klientům (ústně, audiovizuálně apod.) v podmínkách, které odpovídají požadovaným službám.
Psaní zprávy	Napsat zprávu, která informuje klienta o výsledcích

	diagnostického vyšetření, o poskytnuté službě nebo vytvořeném produktu, o provedené intervenci a zhodnocení výsledků intervence, a to vše v podmínkách, které odpovídají požadovaným službám.
--	---

Poté se podíváme na 8 sekundárních, nespecifických cílů, které jsou opět rozvedeny do podoby kontrolovatelných kompetencí.

Tab. 2 Nespecifické cíle v podobě výstupních kompetencí absolventa

Sekundární, nespecifické kompetence	Definice
Profesní strategie	Vybrat vhodné strategie pro řešení problémů, které vycházejí z reflexe profesní situace a psychologových vlastních primárních kompetencí.
Kontinuální profesní růst	Aktualizovat a rozvíjet specifické i nespecifické kompetence, znalosti a dovednosti podle změn v oboru, podle standardů a požadavků psychologické profese, jakož i národních a evropských regulačních směrnic.
Profesní vztahy	Navázat a udržovat vztahy s dalšími profesionály i s důležitými organizacemi.
Výzkum a vývoj	Vytvářet nové produkty a služby, které mohou uspokojit aktuální i budoucí potřeby klientů; vymýšlet a vytvářet nové produkty, o něž může být na trhu zájem.
Marketing, obchodování	Propagovat mezi aktuálními i potenciálními klienty osvědčené i nově zaváděné produkty, kontaktovat klienty, nabízet a prodávat služby, poskytovat servis i po prodeji produktu či služby.
Rozšiřování služeb	Navázat a udržovat vztahy s klienty či potenciálními klienti, monitorovat potřeby klientů a jejich uspokojování, identifikovat možnost rozšíření poskytovaných služeb a podnikání.
Vedení praxe	Založit a vést psychologickou praxi v oboru, v němž jsou služby nabízeny, ať už jde o samostatnou ambulanci, nebo o součást větší instituce (veřejné či soukromé), a to včetně zajištění finančních, personálních, provozních aspektů, vedení podřízených atd.

Zajištění kvality	Zavést a udržovat systém zajištění kvality služeb pro praxi jako celek.
Sebereflexe	Provádět kritickou sebereflexi vlastní praxe a vlastních kompetencí, což je klíčovým aspektem profesní kompetence.

RÁMCOVÝ PROFIL ABSOLVENTŮ

Studium psychologie je podle požadavků Europsychologa třístupňové: 1. bakalářské studium, 2. navazující magisterské studium, 3. jeden rok praxe pod supervizí (praxe může, ale nemusí být součástí pregraduální přípravy). Psycholog, který chce vykonávat svoji profesi samostatně, tj. bez odborného dohledu, musí absolvovat všechny tři stupně přípravy.

Absolventi bakalářského studia se mohou uplatnit v profesích, v nichž se jedinec dostává do osobního kontaktu a komunikace s druhými lidmi, kde psychologické znalosti a dovednosti mohou účinně zvyšovat efektivitu práce. Např. v pomáhajících profesích, v personalistice, ve státní správě, ve školství, jako asistenti psychologů apod.

Absolventi magisterského studia se mohou uplatnit jako odborní psychologové. Jejich příprava je obecná (podobně jako u lékařů) a specializují se až po promoci. Mají však možnost už během pregraduálního studia se profilovat směrem k budoucí uvažované specializaci. Absolvent magisterského studijního programu psychologie, který splňuje požadavky Europsychologa a získal certifikát Registrovaný Europsycholog, má nyní možnost vykonávat profesi psychologa v kterékoli evropské zemi.

Absolventi doktorského studia se mohou uplatnit jako vědečtí pracovníci v oblasti psychologie či jako učitelé psychologie na vysoké škole.

Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání

DESKRIPTORY OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ

	Bakalářský studijní program	Magisterský studijní program	Doktorský studijní program
	Absolventi studijního programu		
Odborné znalosti	<ul style="list-style-type: none"> znají obsah a zaměření důležitých psychologických a nepsychologických oborů; z psychologických oborů zejména dějiny psychologie a teorie psychologických specializačních oborů; z nepsychologických oborů epistemologii, filozofii, sociologii, antropologii; znají vědecké základy psychologie, základní charakteristiky fungování psychiky, tj. různorodost a proměnlivost, a porozumí jim; popíší a vysvětlí hlavní koncepty a explanační teorie vybraných psychologických disciplín, např. obecné psychologie a/nebo neuropsychologie a/nebo psychobiologie a/nebo kognitivní psychologie a/nebo diferenciální psychologie, sociální psychologie a/nebo vývojové psychologie a/nebo psychologie osobnosti a/nebo psychologie práce a organizace a/nebo klinické psychologie a/nebo psychologie zdraví a/nebo pedagogické psychologie a/nebo psychopatologie; znají a vysvětlí základní teorie výzkumných technik, např. základy teorie testů, teorie dotazníků, teorie hodnocení; znají a vysvětlí základy psychologické metodologie, např. základy experimentálních metod, základy kvantitativních metod, základy kvalitativních metod; rozumějí psychodiagnostickým metodám; porozumění prokáží volbou metod, vedením rozhovoru a způsobem sepsání zprávy o psychologickém vyšetření. 	<ul style="list-style-type: none"> do hloubky znají možnosti praktického uplatnění v oboru (např. specializační obory, další vzdělávání, legislativa týkající se výkonu povolání, podmínky provozování praxe v zemích Evropské unie); znají vybrané partie z hraničních oborů (např. lékařství, právo, podniková ekonomika) a rozumějí jim; do hloubky znají vědecké základy psychologie jako oboru, její historické kořeny, historický vývoj a její možnosti i limity; znají rozdíly explanační teorie vybraných psychologických disciplín: obecné psychologie a/nebo psychobiologie a/nebo vývojové psychologie a/nebo psychologie osobnosti a/nebo sociální psychologie, psychologie práce a organizace a/nebo pedagogické psychologie a/nebo klinické psychologie a/nebo dalších psychologických disciplín a dokáží je vysvětlit; znají teorie výzkumných technik, např. výzkumnou metodologii v obecné psychologii a/nebo psychobiologii a/nebo vývojové psychologii a/nebo psychologii osobnosti a/nebo sociální psychologii, v psychologii práce a organizace a/nebo pedagogické psychologii a/nebo klinické psychologii a/nebo v dalších psychologických disciplínách a dokáží je zdůvodnit; 	<ul style="list-style-type: none"> do hloubky znají vědecké základy svého specializačního oboru, jeho historické kořeny, historický vývoj, jeho možnosti i limity, a to jak v domácím, tak v zahraničním kontextu (např. základy obecné psychologie a/nebo vývojové psychologie a/nebo sociální psychologie a/nebo klinické psychologie a/nebo pedagogické psychologie a/nebo psychologie práce a/nebo psychologie organizace); znají vybrané partie těch psychologických i nepsychologických oborů, které hraničí s jejich specializačním oborem, a rozumějí jim; do hloubky znají současný celosvětový stav poznání v oblasti tématu své disertační práce, znají možnosti vědeckého uplatnění ve svém specializačním oboru jak doma, tak v zahraničí; do hloubky znají nejnovější explanační teorie svého specializačního oboru včetně otevřených otázek a vědecké diskuse kolem nich; do hloubky znají psychologickou metodologii (včetně projektování výzkumů) používanou v oboru jeho specializace a v oborech příbuzných; znají "růstové body" svého specializačního oboru, a to v mezinárodním kontextu (tj. nejnovější koncepty, teorie, diagnostické metody); do hloubky znají otevřené problémy svého specializačního oboru a problémy hraničních vědních oborů a rozumějí jim;

Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání

	Bakalářský studijní program	Magisterský studijní program	Doktorský studijní program
Odborné znalosti		<ul style="list-style-type: none"> • do hloubky znají psychologickou metodologii včetně projektování výzkumů (např. základní a pokročilá vícerozměrná statistika včetně ANOVA, mnohonásobná regresní analýza, faktorová analýza); osvojili si kvalitativní postupy včetně rozhovorů a kvalitativní analýzy dat; • znají aktuální dění v psychologii a rozumějí novým směrům výzkumu a snahám o integrování psychologických poznatků a jejich praktickému využití (např. aktuální směry výzkumu, když ještě neexistuje konsensus odborníků, snahy o integraci výzkumných nálezů - psychologie založená na důkazech). 	<ul style="list-style-type: none"> • dokáží vysvětlit hraniční přesahy zvoleného tématu své disertační práce a rozumějí jim.

Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání

	Bakalářský studijní program	Magisterský studijní program	Doktorský studijní program
	Absolventi studijního programu		
Odborné dovednosti	<ul style="list-style-type: none"> • umějí správně používat základní psychodiagnostické metody a vést psychodiagnostické rozhovory; • umějí sepsat stručnou odbornou zprávu o psychologickém vyšetření klienta/klientů; • ovládají základní postupy sběru informací (knihovnické a bibliografické dovednosti); • dokáží interpretovat odborné texty, vyhledat klíčové partie a posoudit kvalitu argumentů; • umějí aplikovat teorii výzkumných technik: dokáží vybrat a korektně použít psychodiagnostický test a vést psychodiagnostický rozhovor; • umějí aplikovat teorie o intervenčních postupech: dokáží navrhnout, provést a vyhodnotit cílenou individuální i skupinovou intervenci; • umějí formulovat výzkumné hypotézy či výzkumné otázky a umějí je ověřovat; • umějí provádět (pod supervizí) empirické výzkumy s využitím různých metod sběru dat (např. experiment, pozorování, psychologické testování, dotazníkové šetření, interview, terénní výzkumy); • umějí analyzovat získaná data s použitím základních kvantitativních i kvalitativních metod; • umějí interpretovat získaná výzkumná data, porovnat je s údaji v odborné literatuře a sepsat výzkumnou zprávu. 	<ul style="list-style-type: none"> • ovládají kritický přístup: umějí se podívat na problém z různých hledisek; kriticky se propracovávají k závěrům; jsou citliví na kontext (v němž se záležitost odehrává) a na interpersonální faktory; • berou v úvahu komplexnost faktorů, které ovlivňují jednání lidí a sociální interakci; nezjednodušují zkoumané jevy a procesy; • ovládají dovednosti související s diagnostikou prováděnou v rámci aplikované psychologie a terénních výzkumů (např. analýza chyb, diagnostika poruch učení); • umějí provádět intervence jak v oblasti aplikované psychologie, tak u terénních výzkumů (např. navrhnout systém výcviku, navrhnout terapeutický plán); • ovládají dovednosti související s diagnostikou prováděnou v rámci výzkumu nebo v laboratorních podmínkách (např. základní hodnocení EMG, diagnostiku osobnosti); • umějí provádět výzkumné intervence, dokáží intervenovat v laboratorních podmínkách (např. umějí navrhnout princip nového testu, navrhnout experiment s učením); • umějí samostatně formulovat výzkumné hypotézy či výzkumné otázky a dokáží je ověřovat; • umějí samostatně provádět složitější empirická šetření (např. provést experiment, pozorování, psychologické testování, dotazníkové šetření, interview, terénní výzkum); 	<ul style="list-style-type: none"> • umějí napsat a podat výzkumný projekt se všemi náležitostmi do příslušné grantové agentury; • umějí efektivně pracovat ve vědeckém týmu (včetně domácí mezioborové spolupráce); • umějí navázat a udržovat vědecké kontakty se zahraničními badateli jako jednotlivci i jako týmy; • umějí samostatně používat složité kvantitativní metody analýzy výzkumných dat a dokáží výsledky kriticky interpretovat; • umějí samostatně používat složité kvalitativní metody a výsledky správně interpretovat; • umějí zpracovat ve svém specializačním oboru analytické přehledové studie, které zmapují současný stav celosvětového poznání, vývojové trendy i otevřené otázky.

Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání

	Bakalářský studijní program	Magisterský studijní program	Doktorský studijní program
Odborné dovednosti		<ul style="list-style-type: none"> • umějí prezentovat na veřejnosti svá výzkumná sdělení (písemně i ústně) a posoudit kvalitu výzkumných sdělení druhých; • umějí analyzovat získaná data s použitím kvantitativních i kvalitativních metod a interpretovat je (např. základní a pokročilá vícerozměrná statistika včetně ANOVA, mnohonásobná regresní analýza, faktorová analýza, kvalitativní analýza dat). 	

CHARAKTERISTICKÉ PROFESE A RELEVANTNÍ REGULOVANÉ PROFESE

Psychologická profese má v rámci České republiky relativně málo regulovaných povolání. Jsou to (řazeno abecedně):

652 – adiktolog (pracovník zabývající se lidmi závislými na psychotropních látkách),

605 – jiný odborný pracovník ve zdravotnictví – psycholog,

210 – klinický psycholog,

578 – psycholog.

Psychologická profese má v rámci České republiky jedinou regulovanou živnost:

133 – psychologické poradenství a diagnostika.

VZTAHY K OSTATNÍM OBLASTEM VZDĚLÁVÁNÍ (VČ. MEZNÍCH OBORŮ)

Psychologie má úzké vztahy k mnoha dalším oblastem vzdělávání. Jsou to:

- filozofické vědy a religionistika,
- sociologie,
- sociální práce,
- mediální studia,
- všeobecné lékařství a stomatologie (např. fyziologie, neurologie, klinické obory počínaje psychiatrií a konče onkologií),
- učitelství,
- neučitelská pedagogika,
- ekonomické vědy (management, personalistika),
- matematika a statistika.